

Παραδοσιακό Αρτοποιείο
ΛΑΥΚΟΣ
ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ ΗΜΕΣ ΤΩΝ ΧΡΥΣΟΝ
Ιωάννης Δροσίτης

ΝΟΤΙΟ ΠΗΛΙΟ

ΛΑΥΚΟΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ : ΘΕΟΦΙΛΟΣ Δ. ΜΠΑΣΓΙΟΥΡΑΚΗΣ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ : ANNA A. ΚΑΛΑΪΤΖΗ

Η ΚΡΥΜΜΕΝΗ ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΠΗΛΙΟΥ

- Τούτη την ώρα δεν περιμένα να βρω κάτι ανοιχτό.

Χαμογελάει ο καφετζής.

- Δεν έχεις άδικο. Τόσο νωρίς μόνον φούρνους και παραδοσιακά καφενεία βρίσκεις ανοιχτά.

Τι θέλεις όμως να σου φέρω;

- Παραδοσιακό ελληνικό καφέ. Τι άλλο;

Εξαφανίζεται στο μισοσκότεινο εσωτερικό ο καφετζής. Σε δύο λεπτά επιστρέφει με το κλασικό λευκό φλιτζανάκι κι ένα ποτήρι παγωμένο νερό. Τα ακουμπάει προσεκτικά στο στρογγύλο σιδερένιο τραπεζάκι, τραβάει μια καρέκλα και κάθεται κοντά μου. Ύστερα πιάνουμε την κουβέντα. Είμαι ο μοναδικός του πελάτης. Δεν έχει αρχίσει ακόμη η δουλειά...

Νιώθω προνομιούχος να βρίσκω, λίγο μετά τις 6 το πρωί, ένα καφενείο ανοιχτό. Και να ξεκινάω τη μέρα μου σε μια από τις ωραιότερες πλατείες του Πηλίου. Την πλατεία του Λαύκου. Πάνε αρκετά χρόνια από εκείνη την Άνοιξη, που βρεθήκαμε για πρώτη φορά σε τούτη την πλατεία. Κι είχαμε σε μια από τις ταβέρνες της δοκιμάσει τρυφερές κορυφές φτέρης, μαγειρεμένες με αυγά.

Πλησιάζει ο δεύτερος πελάτης. Με καλημερίζει και πιάνει ένα τραπεζάκι σε θέση στρατηγική, έτσι που να μπορεί να εποπτεύει κάθε κίνηση στο χώρο της πλατείας, ποιος έρχεται, ποιος φεύγει. Ύστερα σηκώνει το χέρι:

- Ένα καφέ ρε Μανώλη, ν' ανοίξει το μάτι.

Σηκώνεται ο καφετζής να φτιάξει τον δεύτερο καφέ. Χαμηλού αναστήματος, λεπτός και αεικίνητος, ο **Μανώλης Φορλίδας** είναι ο μοναδικός παραδοσιακός καφετζής που έχει απομείνει στο χωριό. Είναι γεννημένος στο Λαύκο το 1941, «κατοχικός», όπως μου λέει. Αδύνατον να υποπτευθεί κάποιος την ηλικία του, δεν μοιάζει ούτε 60.

Στη νότια άκρη της πλατείας το καφενείο, στεγάζεται σε κτίσμα του **1785**. Κάποτε εδώ λειτουργήσε και χάνι. Στα 3 δωμάτιά του εξυπηρετούντο οι περαστικοί από Σκόπελο, Σκιάθο, Προμούρι και Κατηγιώργη, που τους έπιανε

Μικρό τμήμα της πλατείας του Λαύκου. Τα τραπεζάκια από τις τρεις ταβέρνες γεμίζουν τα καλοκαίρια όλο το χώρο της πλατείας, αφήνοντας ωστόσο χώρο και για τα πολυάριθμα παιδιά.

Ο Μανώλης Φορλίδας επί το έργον. Ο τελευταίος εναπομείνας παραδοσιακός καφετζής του Λαύκου.

Τα κουλούρια μόλις έχουν βγει. Από το 1970 ο Λαύκος έχει την τύχη να τρώει ωραίο ψωμί από τον παραδοσιακό ξυλόφουρνο της οικογένειας Δροσίτη, με τον κυρ- Γιώργη και τον γιο του Γιάννη, πολύ κοντά στην πλατεία του χωριού.

η νύχτα στο δρόμο για τον Βόλο.

- *Ο παππούς μου ο Δημήτρης θυμόταν και τον Παπαδιαμάντη, όταν, νεαρό καλογεροπαίδι έμεινε στο χάνι. Εδώ έμειναν ακόμη ο Δελμούζος και ο Βάρναλης, που έκανε για ένα διάστημα στο λύκειο Αργαλαστής Λυκείαρχης.*

Ακολουθώ για λίγο τον Μανώλη στο εσωτερικό. Λιτότατο, με τα απολύτως απαραίτητα. Τα σανίδια στο ταβάνι είναι από την πολυκαιρία διογκωμένα. Σ' ένα σημείο εξέχουν δυο γάντζοι.

- *Είναι ό,τι απόμεινε από τις δραστηριότητες του κρεοπωλείου, λέει ο Μανώλης. Στο χώρο λειτουργούσε ακόμα κουρείο, ταβέρνα και καφενείο. Στην αθώα εκείνη εποχή επιτρεπόταν η συνύπαρξη τόσο διαφορετικών δραστηριοτήτων στο ίδιο μαγαζί.*

Περνάνε τα λεπτά, προχωράει το πρωινό. Η πλατεία ζωντανεύει, ανοίγει και το αντικρινό μπακαλικάκι η «ΑΦΡΟΔΙΤΗ». Είναι παραδοσιακό κι αυτό, ασφρικτικά γεμάτο από κάθε είδους προϊόντα, με την γνωστή γραφική ακαταστασία όπως παλιά. Μόνον η πινακίδα εξευρωπαϊσθηκε, έγινε «mini-market».

Γεμίζουν ένα – ένα τα τραπεζάκια του Μανώλη. Από συνταξιούχους, ηλικιωμένους αλλά και νέους, Έλληνες και αλλοδαπούς, που κάνουν μια στάση για καφέ πριν πάνε για δουλειά. Απόλυτα ανδροκρατούμενο το καφενείο της πλατείας, η παράδοση τηρείται, δεν συνηθίζουν σ' αυτό το χώρο να κάθονται οι ντόπιες.

- *Μόνον μια φορά το μήνα γεμίζει από γυναίκες το μαγαζί, λέει ο Μανώλης. Είναι τότε που πληρώνονται οι συντάξεις του Ο.Γ.Α.*

Αφήνουμε τον φίλο μας στην πρωινή του φούρια και προχωράμε καμιά πενηνταριά μέτρα παρακάτω. Εδώ έχει ξεκινήσει η μέρα ακόμη πιο νωρίς, στις 4 τα χαράματα. Τότε άναψαν τα ξύλα στον ξυλόφουρνο του **Δροσίτη**. Που τον δουλεύει ο κυρ-**Γιώργης** με το γιο του **Γιάννη**. Τούτη την ώρα βγάζουν τα κουλούρια. Χορτόπιτες και τυρόπιτες, με παραδοσιακό χειροποίητο φύλλο, έχουν γίνει από νωρίς. Το ψωμί από προζύμι θα βγει αργότερα. Παλιό σταθμό τραίνου θυμίζει το μαγαζί με τις χαρακτηριστικές δίρριχτες σκεπές. Χτίστηκε στα πρώτα χρόνια του 1900 και για μεγάλο διάστημα πουλούσε ποικίλα προϊόντα. Το 1970 η οικογένεια Δροσίτη άναψε εδώ τον παραδοσιακό ξυλόφουρνο, τόσο απαραίτητο για τον τόπο. Ωραίο παλιό δάπεδο, μαλτεζόπετρες και πυρότουβλα και, πάνω από την πόρτα της εισόδου, μια καλλιτεχνική επιγραφή που μας υπενθυμίζει ότι εδώ θα βρούμε, «τον άρτον ημών τον επιούσιον».

Σε υψόμετρο 370 περίπου μέτρων η μεγάλη πλατεία του Λαύκου είναι στρωμένη με πλάκες πηλιορείτικες, ορθογώνιες και τετράγωνες, που αντικατέστησαν το παλιό λιθόστρωτο δάπεδο στις αρχές της δεκαετίας του '50. Οι επεμβάσεις όμως των νεοτέρων δεν σταμάτησαν εκεί. 25 χρόνια μετά άρχισαν συστηματικά να ξηλώνουν ή να καλύπτουν με πλάκες και τσιμέντο τα παλιά καλντερίμια, περιτέχνα στρωμένα με πέτρες φιντερές. Ήταν μια εξέλιξη που στέρησε τον Λαύκο από το σύνολο σχεδόν των παραδοσιακών του καλντεριμιών. Ελάχιστα πια δείγματα απομένουν.

ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΛΑΥΚΟ

Για τον αμύητο περαστικό η αρχική εικόνα του Λαύκου είναι απογοητευτική, σχεδόν απωθητική. Πράγματι, ο επαρχιακός δρόμος που φτάνει από την Αργαλαστή, διασχίζει τις ανατολικές παρυφές του οικισμού, περνώντας ανάμεσα από επαγγελματικές εγκαταστάσεις και αδιάφορα τοιμεντόσπιτα. Από τον κύριο οι-

κοδομικό ιστό το μόνο που διακρίνεται είναι το ανώτερο τμήμα του καμπαναριού, οι κορυφές των κυπαρισσιών και οι στέγες των σπιτιών. Αν λοιπόν κάποιος περάσει απλά έξω απ' το χωριό και συνεχίσει, θα μείνει με την εντύπωση πως ο Λαύκος είναι ένας κοινότατος, χωρίς το παραμικρό ενδιαφέρον οικισμός. Μια άποψη βέβαια πέρα για πέρα λανθασμένη. Που ανατρέπεται απόλυτα μόλις ανηφορίσουμε μερι-

Κεντρικό τμήμα του Λαύκου με το πανύψηλο καμπαναριό και τα δίπλα του κυπαρίσσια, να το συναγωνίζονται σε ύψος.

Ένα περίτεχνο στρογγυλεμένο μπαλκονάκι με βαριά σφυρήλατα κάγκελα και έξοχα σκαλιστά μαρμάρινα φουρούσια. Η περιδιάβαση στις γειτονιές του Λαύκου αποκαλύπτει συνεχώς θαυμάσιες αρχιτεκτονικές λεπτομέρειες του παρελθόντος, που ευτυχώς διατηρούνται αλώβητες ως τις μέρες μας.

κές δεκάδες μέτρα προς το κέντρο του χωριού. Εδώ αρχίζει να αποκαλύπτεται όλη η ρυμμμένη γοητεία του Λαύκου. Πού αποτυπώνεται αρχικά στην μεγάλη πλατεία, σημείο αναφοράς για ντόπιους και επισκέπτες.

Την καθημερινή της ζωή η πλατεία την ξεκινάει απ' τα χαράματα στο καφενεδάκι του Μανώλη. Την τερματίζει αργά τη νύχτα στην καφετέρια και στις τρεις μεγάλες ταβέρνες. Που για

τους μερακλήδες του τσίπουρου ξεκινάνε από νωρίς με ωραία μεζεδάκια. Αργότερα σερβίρονται πιάτα της ελληνικής κουζίνας και ντόπια κρεατικά που καλύπτουν όλο το φάσμα των γαστρονομικών μας απαιτήσεων.

Είναι αληθινή ευχαρίστηση ν' απολαμβάνουμε τώρα το καλοκαίρι αυτές τις λιχουδιές στα απλόχωρα τραπεζάκια, κάτω από τη δροσιά και τον παχύ ίσκιο των οχτώ πανύψηλων πλα-

Παλιά εξώθυρα, βαμμένη με το τόσο δημοφιλές χρώμα λουλακί. Χορταριασμένο καλντερίμι, πιθάρι και λουλούδια.

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά μεγάλα νεοκλασσικά οικοδομήματα του β' μισού του 19ου αιώνα, αμέσως κάτω από την κεντρική πλατεία του Λαύκου. (Δεξιά)

τανιών. Τα περισσότερα απ' αυτά φυτεύτηκαν το 1887. Ήταν η χρονιά που μεταφέρθηκε το νεκροταφείο και άρχισε να χτίζεται η νέα, μεγαλύτερη εκκλησία στη θέση της μικρότερης παλιάς.

Κυρίαρχα, ωστόσο, δέντρα φημισμένα στην πλατεία είναι τα δυο κυπαρίσσια, μπροστά στην εκκλησία. Το ένα μάλιστα απ' αυτά είναι γιγάντιο, αληθινό μνημείο της φύσης.

- Πρέπει να φυτεύτηκε γύρω από τα τέλη του 16^{ου} και τις αρχές του 17^{ου} αιώνα, μας λέει ο Δημοτικός Σύμβουλος **Στάθης Χαρονάς**. Και για να μην σπάσει η πανύψηλη κορυφή του απ' τον αέρα και το χιόνι, όπως άλλων κυπαρισσιών, οι χωριανοί αποφάσισαν στις αρχές του 20^{ου} αιώνα να την κόψουν.

Ο **Δημήτρης Λαμπαδάρης** στο βιβλίο του «**ΛΑΥΚΟΣ**, Το αρχοντοχώρι του Νότιου Πηλίου», αναφέρει χαρακτηριστικά ότι «... το ένα γλύτωσε από τον ξεριζωμό γιατί έκοψαν την κορυφή του και περιορίστηκε το ύψος του.

Έτσι δόθηκε η ευκαιρία στους μικρούς μαθητές να αναδεικνύουν τις αναρροχητικές τους ικανότητες φθάνοντας μέχρι το «Κομμένο», που

θεωρούνταν τότε μεγάλη επιτυχία».

Παρατηρώντας προσεκτικά το κυπαρίσσι διαπιστώνουμε, πως μετά το κόψιμο της κορυφής του, ό,τι έχει χάσει σε ύψος το έχει κερδίσει σε περιφέρεια και όγκο κλαδιών, που, δυο μέτρα πάνω από το έδαφος, σχηματίζουν μια πυκνή, εντυπωσιακή ομπρέλλα. Με τη βοήθεια του **Χρήστου Φώτου**, του οικοδοεσπότη μας στον «**Ξενώνα των Χρωμάτων**», μετράω την περίμετρο στο πιο ογκώδες τμήμα του κορμού. Φτάνει τα **6,5** μέτρα (!), διάσταση πολύ αξιόλογη αλλά και σπάνια για δέντρο κυπαρισσιού.

Δίπλα από την εκκλησία ορθώνεται το πανύψηλο, νεοκλασσικής τέχνης κωδωνοστάσιο, καθώς και η προτομή του δωρητή του, **Αριστείδη Πολίτη**. Ο Λαυκιώτης ευεργέτης μετανάστευσε μικρός στην Αμερική, πρόκοψε αλλά δεν αξιώθηκε ως το τέλος της ζωής του να γυρίσει στην πατρίδα.

Το μεγαλύτερο τμήμα της ανατολικής πλευράς της πλατείας καταλαμβάνει το όμορφο κτίριο του Δημοαρχείου του **Λήμου Σηπιάδος**. Εκεί πιο πίσω είναι ο χώρος στάθμευσης και η παιδική χαρά.

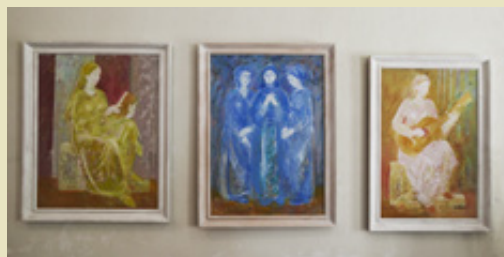
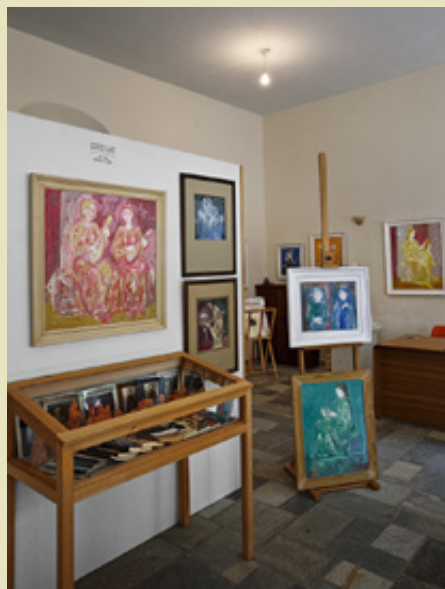

ΦΑΜΠΕΙΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Στα τόσα πολλά και σημαντικά της πλατείας δεν θα μπορούσε να μην έχει θέση κι ένας αυθεντικός χώρος πολιτισμού. Είναι το «**Φάμπειο Μουσείο**», στο Β τμήμα της πλατείας, που στεγάζεται στο πα-

λιό Δημοτικό Σχολείο του χωριού. Στον αύλειο ήδη χώρο είναι εκτεθειμένα μερικά υπέροχα γλυπτά του ζωγράφου και γλύπτη **Θανάση Φάμπα**, που γεννήθηκε στον Λαύκο το 1922. Τα πρώτα μαθήματα ζω-

- Αυτό τον χώρο κοσμούσε το περίφημο νεοκλασικό πύριο, που από το 1904 στέγαζε το Παρθεναιγωγείο του Λαύκου, που λέει ο Μανώλης Δυστηγός το 1957 καταδαφίστηκε. Ακόμα θυμάμαι τα μάρμαρα στις πόρτες και στις σκάλες. Όπως βέβαια και τα ποικίλα μαγαζιά, που κάλυπταν όλες τις δραστηριότητες και τις τέχνες του ανθρώπου. Ήταν το «Μικρό Πολυτεχνείο», όπως λέγαμε τότε το χωριό.

Η γραφικότητα όμως του Λαύκου δεν περιορίζεται μόνον στην πλατεία. Κάθε δρομάκι στενό ή φαρδύ, επίπεδο ή επικλινές, στρωμένο με πλάκες ή με παλιό λιθόστρωτο, αποκαλύπτουν γωνιές και όψεις του Λαύκου ποικίλες και με μεγάλο ενδιαφέρον. Η παραδοσιακή αρχιτεκτονική είναι παρούσα στο μεγαλύτερο τμήμα του οικισμού.

Οι λίγες σύγχρονες επεμβάσεις είναι ανύσχυρες να επηρεάσουν την φυσιογνωμία του τόπου.

Μαρμάρινα φουρούσια με μοιόμορφο σχεδόν σκάλισμα, σ' ένα από τα τόσα πολλά, μικρά μπαλκόνια του Λαύκου.

γραφικής τα πήρε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών και στη συνέχεια στο Ινστιτούτο Καλών Τεχνών του Βουκουρεστίου. Στα χρόνια που ακολούθησαν ο Φάμπας έχει διατρέξει μια πολυδιάστατη και εξαιρετικά σημαντική καλλιτεχνική διαδρομή, με πολλές διακρίσεις και εκθέσεις ατομικές και ομαδικές στην Ελλάδα και στον κόσμο.

Θαυμάζουμε για αρκετή ώρα το απόλυτα προσωπικό ύφος και την τεχνοτροπία του καλλιτέχνη, με την χρήση των απαλών χρωματικών τόνων και την έξοχη παρουσία των γυναικείων μορφών που κυριαρχούν θεματικά στην πλειονότητα των έργων του.

Που είναι ανεξίτηλα αποτυπωμένη στις τοιχοποιίες των πέτρινων σπιτιών, στα μαρμάρινα υπέρθυρα με τα πλούσια λιθανάγλυφα, στα μαρμάρινα σκαλιστά φουρούσια που τόσο συχνά συναντάμε στα μπαλκόνια του Λαύκου με τα βαριά σφυρήλατα κάγκελα. Και ακόμη στις ανάγλυφες χρονολογίες κατασκευής των σπιτιών, που αποπνέουν την αίγλη του 19^{ου} αιώνα στα παλιά αρχοντικά και των αρχών ή μέσων του 20^{ου} αιώνα στα μεταγενέστερα νεοκλασικά.

Περιποιημένες αιλές, περιβολάκια και λουλούδια, καθαροί πλακόστρωτοι δρόμοι με ελάχιστη παρουσία τροχοφόρων χαρακτηρίζουν τις γειτονιές του Λαύκου. Έστω κι αν έχουν λείψει σε μεγάλο βαθμό τα παραδοσιακά καλντερίμια, είναι μεγάλη ευχαρίστηση να περιδιαβαίνουμε στους δρόμους και ν' ανακαλύπτουμε συναρπαστικές λεπτομέρειες από το αρχιτεκτονικό παρελθόν του μεγάλου οικισμού.

ΩΡΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΣΤΟΝ ΛΑΥΚΟ

Κατηφορίζοντας το καλντερίμι απ' την πλατεία φτάνουμε σε λιγότερο από 2 λεπτά στο **Αρχοντικό Παρίση**. Χτισμένο το **1835** το τριώροφο κτίριο συντηρήθηκε ιδανικά από τον πολιτικό μηχανικό **Χρήστο Θεοχαρόπουλο** και το 1998 στέγασε το πρώτο κατάλυμα του Λαύκου.

Η ευρύχωρη λουλουδιασμένη βεράντα προσφέρει θέα εξαιρετική στον Παγασητικό και στο Τισσαίο. Το διατηρητέο κτίριο έχει κρατήσει το ύφος και τις ιδιαιτερότητες του παλιού αρχοντικού με τις πολεμιστρες στους τοίχους και πολλά παλιά έπιπλα και αντικείμενα, που αποπνέουν τον αέρα μιας άλλης εποχής. Σώζεται ακόμη το τούρκικο συμβόλαιο του σπιτιού, καθώς και ένα παμπάλαιο μπαούλο με τα αρχικά Κ. Π., του πρώτου ιδιοκτήτη **Κώστα Παρίση**.

Στις ταβέρνες της πλατείας του Λαύκου

περνάμε πολλές όμορφες στιγμές, άλλοτε στην μεσημεριανή σκιά των πλούσιων φυλλωμάτων και άλλοτε στις δροσερές ώρες της νύχτας. Τις ώρες τούτες ζωντανεύει ο τόπος με το πλήθος των θαμώνων και την θορυβώδη αλλά τόσο γραφική παρουσία των παιδιών.

Λίγο πιο κάτω είναι και το ταβερνάκι της **Μάγδας**, με την σκιερή πέργκολα, τα νόστιμα μεζεδάκια, τις λαϊκές τιμές. Μερικές εκατοντάδες μέτρα στο δρόμο προς τη Μηλίνα ανακαλύπτουμε το «**Αγναντο**», μια ταβερνούλα αλλά και χώρο πολιτισμικών εκδηλώσεων, με θέα μοναδική στον ευρύτατο στεριανό και θαλάσσιο ορίζοντα. Έκπληξη αποτελούν οι γευστικές δημιουργίες του **Γιάννη Μόρφη**, που παράλληλα με την τοπική κουζίνα, προτείνει μερικά ιδιαίτερα πιάτα, εμπνευσμένα από τις πολύχρονες αναζητήσεις του στον μεσογειακό χώρο της γεύσης.

Οι προχωρημένες ώρες της νύχτας ανήκουν σχεδόν αποκλειστικά στη βεράντα του Ξενώ-

Το "Αρχοντικό Παρίση" του 1835 έχει μετατραπεί σε ξενώνα με πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

Καθώς κατηφορίζουμε το καλντερίμι προς την Παλιόβρυση συναντάμε το **Μουσείο Ραδιοφώνου «Αντώνης Ταβάνης»**. Στεγάζεται στο διώροφο αρχοντικό που παραχώρησε στον Πολιτιστικό Σύλλογο Λαυκιωτών «**Η Δράση**», η εικαστικός και μέλος του Συλλόγου **Μάγδα Καραστάθη**.

Το όνομα του Μουσείου εδόθη προς τιμήν του Αθηναίου γλύπτη, ποιητή αλλά και λάτρη του ραδιοφώνου Αντώνη Ταβάνη, που εγκαταστάθηκε το 1990 στον Λαύκο και πέθανε το 2006, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην αναβίωση του Συλλόγου.

Τι είναι όμως το Μουσείο Ραδιοφώνου; Είναι το μοναδικό στο είδος του στην Ελλάδα, που από τις 26 Οκτωβρίου 2008 φιλοξενεί 100 συλλεκτικά ραδιόφωνα, κατασκευασμένα από τις αρχές της δεκαετίας του 1920 ως το 1960. Τα ραδιόφωνα αυτά παραχώρησε ευγενικά από την μεγάλη του συλλογή ο Γερμανός συλλέκτης WILFRIED SCHOEPS. Την όλη προσπάθεια υποστήριξε οικονομικά ο Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Αθηναίων και προσωπικά η Διευθύντρια της Πινακοθήκης και των Μουσείων του Δήμου Αθηναίων, ιστορικός τέχνης, **Νέλλη Κυριαζή**, καθώς και η επιμελήτρια καλλιτεχνικών εκδόσεων **Σαλώμη Παπαδοπούλου**, χάρη και στη μεσολά

βηση του κατοίκου Λαύκου, ηθοποιού **Δημήτρη Πιατά**.

Με ιδιαίτερη ευγλωττία ο ξεναγός μας **Στάθης Ν. Σφονδουλιάς** μας παρουσιάζει την ταυτότητα και τα χαρακτηριστικά μοντέλων που άφησαν εποχή στον κόσμο του ήχου, ένα Ιταλικό του 1938 με ξύλο και λινάτσα, ένα SABA του 1932, ένα Αγγλικό του 1936, ένα PHILLIPS ξύλινο του 1939, τρανζίστορς Αμερικάνικα ZENITH ΚΑΙ RCA παγκόσμιας λήψης και τόσα πολλά και αξιόλογα εκθέματα. Και, όπως αναφέρει η Νέλλη Κυριαζή, «τα ραδιόφωνα που επιλέχθηκαν προσεκτικά από τον ίδιο

τον Γερμανό συλλέκτη, παρακολουθούν την πορεία, τις τεχνικές εξελίξεις και τις αισθητικές μεταμορφώσεις αυτού του μέσου. Μερικά απ' αυτά, ειδικά τα παλαιότερα, έχουν τον χαρακτήρα καλλιτεχνικού αντικειμένου. Πλαισιωμένα με φωτογραφίες από παλιά βιβλία και ενημερωτικό υλικό αφηγούνται στον επισκέπτη την ιστορία τους, ανακαλούν μνήμες και συγκινησιακές φορτίσεις ή, απλά, πληροφορούν τους διαδικτυακούς καταναλωτές ταχύτητας, για μια άλλη καταγραφή ροής του πραγματικού χρόνου».

Υπεύθυνος : **Στάθης Ν. Σφονδουλιάς**, τηλ. 6974 451186

να των Χρωμάτων. Με το φως των αστεριών και των κεριών, άλλοτε μόνοι και άλλοτε με τη συντροφιά της **Ελένης** και του **Χρήστου**, αφήνουμε τον χρόνο να κυλάει με ήσυχη κουβεντούλα και απόλυτη γαλήνη.

Πολύ δύσκολα φτάνουν ως εδώ ήχοι άλλοι εκτός από τους μυστικούς, παράξενους ήχους της νύχτας.

ΣΤΑ ΠΑΡΑΛΙΑ

- Αυτή η απόλαυση δεν συγκρίνεται με καμμία, λέει με μισόκλειστα μάτια η Άννα.

Μάταια προσπαθώ να την πείσω, ότι κάποτε πρέπει να εγκαταλείψουμε την θάλασσα, να επιστρέψουμε στον Λαύκο. Δεν της δίνω, ωστόσο, άδικο. Τα νερά στην παραλία της **Πάλτσας** είναι εξωτικά, πολύ δύσκολα αποφασίζει κάποιος να τα αφήσει. Μα, μήπως το ίδιο δεν συμβαίνει στις παραλίες των **Ποτιστικών** και της **Μελανής**; Στον θεαματικότατο **Μουρτιά** και στις παραλίες του **Κατηγιώρη**; Ακόμη πιο κοντά είναι η αμμουδιά του **Μι-**

κρού και μέσα στον κόλπο οι παραλίες του όρμου **Βαλτούδι**, η ονειρεμένη **Τζάστενη**, οι μικροί και μεγάλοι κόλποι ως το Τρίκερι. Με ορμητήριο τον ημιορεινό, δροσερό και φιλόξενο Λαύκο όλες οι εκπληκτικές παραλίες του Παγασητικού και του Αιγαίου είναι στη διάθεση του κάθε επισκέπτη, όλης της οικογένειας.

Μα κι όταν δροσίζει ο καιρός, στον φθινοπωρινό και χειμωνιάτικο Λαύκο, μ' ένα ποτήρι κρασί ή τσίπουρο δίπλα στο αναμμένο τζάκι, μπορούμε να ζήσουμε υπέροχες στιγμές.

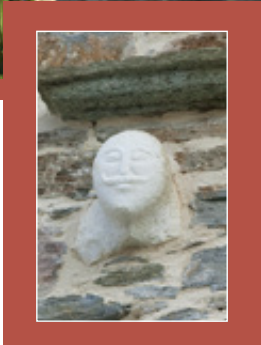
Τέτοιες, ιδιαίτερα έντονες στιγμές, που δεν θυμίζουν καθόλου καλοκαίρι, μας χαρίζει ένα ξαφνικό απογευματινό μπουρίνι στα παράλια της Μηλίνας. Σκοτεινιάζουν τα πάντα σε ελάχιστα λεπτά, ο θαλασσινός ορίζοντας γεμίζει με αφρισμένα κύματα που σκάζουν στην ακτή. Δεν παύει, ωστόσο, να είναι καλοκαίρι. Το φυσικό φαινόμενο δεν κρατάει πολύ. Λίγη ώρα αργότερα τα σύννεφα διαλύονται, αποδυναμώνεται ο μαΐστρος και στον Παγασητικό κόλπο επανέρχεται η γαλήνη.

**Παραλία της Πάλτσας. Μία από τις εξωτικές αμμουδιές του Νοτίου Πηλίου. (Κάτω)
Το καλοκαιρινό μπουρίνι ξεσπάει με ορμή στην τσιμεντένια προκουμαία της Μηλίνας.**

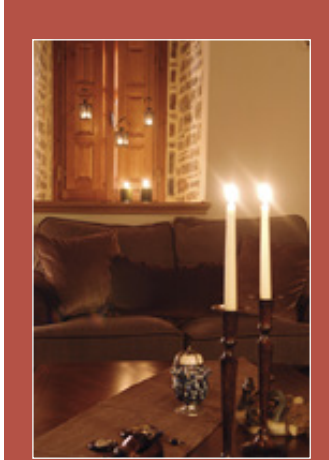
Ο ΞΕΝΩΝΑΣ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

Ως πού μπορεί να φτάσει το μεράκι ενός ανθρώπου; Αν ψάχνουμε την απάντηση εδώ στο Λαίκο, δεν έχουμε παρά να κατηφορίσουμε 50 περίπου μέτρα ΒΔ της πλατείας. Εκεί θα συναντήσουμε μπροστά μας τον «Ξενώνα των Χρωμάτων». Κυρίως όμως θα γνωρίσουμε τους οικοδεσπότες μας, τον δικηγόρο Βόλου **Χρήστο Φώτου** και τη γυναίκα του **Ελένη**.

Μέσα σε λίγα λεπτά θ' αντιληφθούμε τι σημαίνει μεράκι, συλλεκτική ιδεολογία και αγάπη για το παρελθόν και την ιστορία της γενέθλιας γης της Θεσσαλίας και πιο ειδικά της Μαγνησίας.

- Από χρόνια ασκούσαν πάνω μου μια ακατανίκητη έλξη τα βιβλία των παλιών περιηγητών και ιστορικών, Ελλήνων και ξένων, που αναφέρονται στην Θεσσαλία, λέει ο Χρήστος. Τον θαυμασμό μου όμως προκαλούσαν και τα χαρακτικά του 16^{ου} και των επόμενων αιώνων, έργα σπουδαίων Ευρωπαίων καλλιτεχνών.

Τα θέματά τους ήταν εμπνευσμένα από την Θεσσαλική τοπιογραφία, αρχαιολογία και χαρτογραφία, παραδοσιακές ενδυμασίες και εικόνες από την καθημερινή ζωή, μιας εποχής που έχει παρέλθει οριστικά. Ήταν ένας πραγματικός θησαυρός για τον τόπο μου, άγνωστος στο ευρύ κοινό, που είχαν δημιου-

γήσει μεγάλοι χαράκτες, ζωγράφοι, περιηγητές και χαρτογράφοι.

Ξεκίνησε λοιπόν ο Χρήστος Φώτου, αρχικά την έρευνα και στη συνέχεια τη συλλογή των σπάνιων αυτών έργων με υπομονή και αγάπη, συμμετέχοντας παράλληλα και στη δημιουργία του Κέντρου Ιστορίας του Δήμου Βόλου με Δήμαρχο τον Δημήτρη Πιτσιώρη. Ήταν μια πολύχρονη προσπάθεια, που απέφερε την «Συλλογή Φώτου», μέρος της οποίας έχει εκτεθεί το 1998 στο Μουσείο της Μακρονίτσας και το 2008 στο Κέντρο Τέχνης Giorgio de Chirico του Δήμου Βόλου. Το μεγάλο όμως όραμα του Χρήστου ήταν η δημιουργία ενός ιδιαίτερου χώρου, όπου θα εκτίθετο μόνιμα ένα τμήμα της συλλογής. Στον Λαύκο, ένα από τα πιο παραδοσιακά πηλιορείτικα χωριά, εντόπισε το μισοερειπωμένο **Αρχοντικό Κρυστάλλη**, σε επιβλη-

τικό κτίσμα του 1861. Οι πολυετείς προσπάθειες ανάπλασης απέδωσαν καρπούς. Τον Οκτώβριο του 2007 ο «Ξενώνας των Χρωμάτων», ο μοναδικός εικαστικός Ξενώνας του Πηλίου, άρχισε να υποδέχεται ενοίκους και επισκέπτες.

Με τον καλό μας Βολιώτη φίλο και συνεργάτη, τον δικηγόρο **Κυριάκο Παπαγεωργίου**, είχαμε την τύχη να γνωρίσουμε, ήδη από τα πρώτα στάδια λειτουργίας του, τον Ξενώνα.

Μας είχε εντυπωσιάσει η εκπληκτική ποιότητα ανάπλασης του αρχοντικού, με την άριστα δουλεμένη πέτρα και το ξύλο, τη διατήρηση αυτούσιων των αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών. Στη συνέχεια είχαμε εκτιμήσει ιδιαίτερα την θαυμάσια επιλογή των χρωματικών τόνων και την εναλλαγή τους από δωμάτιο σε δωμάτιο. Ήταν

ένας πραγματικός «Ξενώνας των Χρωμάτων». Η αποκάλυψη βέβαια ήταν η συναρπαστική ξενάγηση του Χρήστου στα έργα τέχνης, ανηχημένα στους τοίχους του σαλονιού και των δωματίων.

Σήμερα, ενάμιση χρόνο μετά, έχουμε την τύχη να διαμένουμε σ' αυτό το τόσο ιδιαίτερο κατάλυμα και συγκεκριμένα στη σουίτα του ORTELIUS. Ο εξαιρετος χώρος με το υπνοδωμάτιο και το καθιστικό οφείλει το όνομά του στην χαλκογραφία του 1590, του περίφημου χαρτογράφου **Abraam Ortelius**. Θέμα της είναι τα Τέμπη, με την απεικόνιση του Πηνηίου, του Ολύμπου και του θρόνου του Διός. Υπάρχει επίσης ένας χαλκόγραφος χάρτης του **G. Mercator**, φιλοτεχνημένος το 1606 - 1638. Τα τέσσερα σιδερόφρακτα παράθυρα

της σουίτας μας χαρίζουν μοναδική θέα στον Παγασητικό με τα νησιά του, σε τμήμα του Λαύκου, στον ορεινό όγκο του Τισσαίου. Μια λεπτομέρεια που έχει διατηρηθεί είναι το ιδιόμορφο παράθυρο της «λαδέρας» ή «καταχύστρας», απ' όπου εκτοξεύετο καυτό λάδι σε ληστές ή επίδοξους εισβολείς. Τα δίκλινα δωμάτια, οι σουίτες αλλά και το παράπτο της αυλής μας εκπλήττουν με τα σπάνια έργα της συλλογής του Χρήστου, με τη συνολική ποιότητα διακόσμησης και επίπλωσης αλλά και τα θαυμάσια ανατομικά στρώματα, από τα ωραιότερα που έχουμε γνωρίσει μέχρι τώρα. Κάθε χώρος έχει τη δική του μοναδική προσωπικότητα και οφείλει το όνομά του στον μεγάλο καλλιτέχνη, έργο του οποίου φιλοξενεί.

Ξενώνας Των Χρωμάτων - Συλλογή Φώτου
Λαύκος Πηλίου
τηλ.24230 65225 κιν.6979 547793,
fotuarthotel@gmail.com
www.fotuarthotel.gr

ΣΤΑ ΠΕΡΙΧΩΡΑ ΤΟΥ ΛΑΥΚΟΥ

ΣΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΓΙΑ ΤΗ ΜΗΛΙΝΑ

Σήμερα πίνουμε τον πρώτο μας καφέ όχι στα τραπεζάκια του Μανώλη με θέα στην πλατεία αλλά στη βεράντα του ξενώνα, αγναντεύοντας τον Παγασητικό και την επιμήκη κορυφογραμμή του Τισσαίου. Με τον πλούσιο μπουφέ είμαστε εγκρατείς. Προβλέπεται να περπατήσουμε στο φημισμένο καλντερίμι, που, πριν γίνουν οι δρόμοι, συνέδεε τον Λαύκο με το επίνειό του, τη Μηλίνα.

Ξεκινάμε από τον ξενώνα και στα 30 περίπου μέτρα συναντάμε στενό και μισοκρυμμένο αλλά αυθεντικό καλντερίμι, που με έντονη κλίση κατηφορίζει αριστερά. Σ' ένα λεπτό περνάμε έξω από το **Μουσείο Ραδιοφώνου «Αντώνης Ταβάνης»**, που τούτη την πρωινή ώρα είναι κλειστό. Μερικά μέτρα μετά συναντάμε την πασίγνωστη «**Παλιόβρυση**», κάτω από αιωνόβιο πλάτανο. Σ' αυτή τη ρεματιά, απόκρυφη από τα μάτια των πειρατών, έφτασαν περί τα τέλη του 15^{ου} και τις αρχές του 16^{ου} αιώνα οι πρώτοι οικιστές, που δημιούργησαν τον πυρήνα του μετέπειτα οικισμού. Οι οικιστές προήρχοντο από διάφορα μέρη της Ελλάδας: Κυκλαδονήσια, Ήπειρο, Πελοπόννησο, Χαλκιδική, Αλμιρό, Πηλιορείτικα χωριά. Με όλον αυτό τον εποικισμό ο Λαύκος αριθμούσε στα 1815, σύμφωνα με τον Αργ. Φιλιππίδη, 500 σπίτια. Πλατάνια, συκιές και καρυδιές ρίχνουν

πάνω μας παχειά σκιά. Πίνουμε λίγο δροσερό νερό, διασχίζουμε το πέτρινο γεφυράκι και ανηφορίζουμε ελαφρά αντικρύζοντας το εκκλησάκι της **Αγ. Παρασκευής**.

Σκιερό το μονοπάτι κάτω από πυκνές άριες, δάφνες και πουρνάρια, μας οδηγεί πολύ γρήγορα στα δυτικά ψηλώματα του Λαύκου. Προβάλλει απέναντί μας το όμορφο χωριό με τα μεγάλα σπίτια, τις συστάδες του πράσινου και τα κόκκινα κεραμίδια. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν τα σκουρόχρωμα κυπαρίσσια και η πανύψηλη σιλουέτα του λευκού καμπαναριού. Μετά τα τελευταία σπίτια αρχίζει το καλντερίμι. Ο Λαύκος μένει πίσω μας, μια άλλη θέα, συναρπαστική και πολυποίκιλη, διαφεντεύει ήδη τον ευρύτατο ορίζοντα. Είναι αρχικά η πανοραμική κάτοψη της Μηλίνας. Και αμέσως μετά τα γραφικότετα φιόρδ που σχηματίζονται ανάμεσα στα παράλια της Μηλίνας και στο νησάκι του Αλατά. Πιο πίσω ακόμη διαγράφεται το τόσο αγαπημένο από χρόνια νησί του Τρίκερι. Κοντά του, στα δεξιά, αναδύονται τα μικρούλκα, ακατοίχιστα Πυθονήσια. Εκεί, πριν λίγα χρόνια, ζήσαμε σε αντίσκηνο το συναρπαστικότερο τετραήμερο της ζωής μας με πλήρη απομόνωση και ολοκληρωτική απεξάρτηση από τα «αγαθά του πολιτισμού». Ψηλά σ' αριστερά, 600 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, μας γνέφει ένας άλλος παλιός γνώριμος, ο κατορθάχαλος ορεινός όγκος του Τισσαίου.

Την ευτυχία της όρασης συμπληρώνει η ευχαρίστηση της πεζοπορίας πάνω στο υπέροχο λιθόστρωτο με τις φυτευτές στο έδαφος πέτρες, που με τόση μαυτοριά καλύπτουν το μονοπάτι. Ήπιες κλίσεις, προστατευτικό τοιχαλάκι και

Στα μέσα της διαδρομής συναντάμε το εκκλησάκι της Παναγίας της “Μεσοσπορίτισσας”, το γνωστό “Μοναστηράκι”, με πηγή θαυμάσιου δροσερού νερού.

Με περίτεχνη κατασκευή και με διαδρομή μέσα σε υπέροχο φυσικό περιβάλλον, το καλντερίμι που συνδέει τον Λαύκο με τη Μηλίνα είναι ένα από τα ωραιότερα του Πηλίου.

Κισσοί και άναρχη βλάστηση, σιδεριές και πορτοπαράθυρα που χάσκουν. Τίποτε δεν θυμίζει πια το παλιό ελαιοτριβείο της Μηλίνας.

Η παμπάλαια και ωραία πέτρινη βρύση του Χατζή, αμέσως έξω από τις βόρειες παρυφές του Λαύκου, στο παλιό καλντερίμι που οδηγούσε προς Αργαλαστή.

περίτεχνες στροφές. Είναι μια πορεία ασφαλής και ξεκούραστη ανάμεσα σε φυσικό περιβάλλον κατάφυτο από αβατσιονιές, λαδανιές, νεαρές ελιές και κουμαριές.

Μισή περίπου ώρα μετά την αναχώρησή μας το μονοπάτι μάς επιφυλάσσει μια έκπληξη ωραιότατη. Είναι μια παλιά πέτρινη πηγή με πλούσια ροή δροσερότατου νερού. Δίπλα της βρίσκεται το εκκλησάκι της **Παναγιάς της «Μεσοσπορίτισσας»**, που οι ντόπιοι ονομάζουν «**Μοναστηράκι**». Γραφικότατος ο ναΐσκος, τυπικό δείγμα πηλιορείτικου εξωκκλησιού με αυβεστοχορισμένους τοίχους και τρούλλο πλακοσκεπαστο.

Απολαμβάνουμε για μερικά λεπτά το εξαιρετικό περιβάλλον, τα τιτιβίσματα των πουλιών στα μικρά πλατάνια της ρεματιάς. Ύστερα, απαλλαγμένοι από δάψα και ιδρώτα, συνεχίζουμε το καλντερίμι, που σε κάποια σημεία ξεπερνάει σε πλάτος τα 3 μέτρα. Να και μια ολάνθιστη μυρτιά. Μας χαρίζει το αιθέριο, λεπτεπίλεπτο άρωμά της.

Πλησιάζουμε στα πρώτα εξοχικά σπίτια της Μηλίνας. Μια παράκαμψη στ' αριστερά μας οδηγεί μετά από 100 περίπου μέτρα στην κοίτη πλατανοσκεπαστής ρεματιάς. Εδώ δίπλα είναι χτισμένα δυο ωραία πέτρινα σπίτια, το ένα του 1924. Εσπεριδοειδή και μεγάλο πιθάρι, στην αντικρινή όχθη το ξωκκλήσι της Ζωοδόχου Πηγής. Δίπλα του ένα ερειπωμένο λιοτριβί, χωρίς σκεπή, με χορταριασμένο εσωτερικό, σιδερένια κάγκελα στα παράθυρα και τοιχοποιία που παραμένει όμορφη ακόμη.

Το καλντερίμι πλησιάζει προς το τέλος του. Να οι τοιμεντόδρομοι με τα πρώτα αυτοκίνητα. Η λιθόστρωτη παράδοση είναι ήδη παρελθόν.

Διαδρομή : ΛΑΥΚΟΣ - ΜΗΛΙΝΑ

Σημείο εκκίνησης: «Ξεν. Χρωμάτων»

Υψ. εκκίνησης: **350 μ.**

Υψ. τερματισμού: **0 μ.**

Χρόνος: **± 1 ώρα**

Πορεία: **Εύκολη και ευχάριστη**

Σηματοδότηση: **Επαρκέστατη**

Κλίση: **Ήπια**

Πλάτος μονοπατιού: **1-3 μ.**

Αξιοθέατα: **Εξωκκλήσι «Μοναστηράκι», ποιότητα κατασκευής καλντεριμιού, θέα Παγασητικού, Μηλίνας και Τισσαίου.**

ΣΤΗ ΒΡΥΣΗ ΤΟΥ ΧΑΤΖΗ

Πάνω από την εκκλησία της Αγ. Παρασκευής, στα Δ του οικισμού, αρχίζει ένας περιφερειακός ασφαλτόδρομος με κατεύθυνση Β και στη συνέχεια Α. Περνάει από τις παρυφές του χωριού, όπου τα τελευταία χρόνια έχουν χτιστεί αρκετές μονοκατοικίες, που μιμούνται την πηλιορείτικη αρχιτεκτονική αλλά διαφέρουν από του Λαύκου. Στο Β τμήμα του περιφερειακού δρόμου, 40 περίπου μέτρα μετά τις ελαιαποθήκες του **Λαμπαδάρα**, ξεκινάει ένας δρομίσκος που λίγα μέτρα μετά μετατρέπεται σε καλοφτιαγμένο λιθόστρωτο μονοπάτι. Είναι η αρχή του μονοπατιού που κάποτε συνέδεε τον Λαύκο με την Αργαλαστή. Σήμερα, μετά την πολύχρονη αχρησία, σε πολλά σημεία έχει κλείσει ή έχει χαθεί εξα-

τίας των δρόμων που έχουν διανοιχθεί.

Κατηφορικό το καλντερίμι μας οδηγεί σε 3 μόλις λεπτά στην μεγάλη πετροχτίστη κρήνη του **Χατζή**. Είναι παλαιό κτίσμα, στο αρχικό τμήμα του οποίου έχουν προστεθεί νεότερα. Η διαφορά της τοιχοποιίας είναι εμφανής. Για λίγα λεπτά καθόμαστε στη σκιά του υπεραιωνόβιου πλατανιού με συντροφιά τον ήχο της αδύνατης ροής, τον μακρινό ορίζοντα και την πυκνότατη βλάστηση που κυριαρχεί παντού.

ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Κατευθυνόμαστε ήδη προς την δημοφιλή **Μονή του Αγ. Αθανασίου**. 500μ. μετά την πλατεία, στον δρόμο προς την Αργαλαστή, στρίβουμε σε χωματόδρομο δεξιά. Στο 1,5 χλμ. συναντάμε αριστερά μας το γραφικό εξωκλήσι του **Προφήτη Ηλία** και στα 2,5 χλμ. περνάμε μπροστά από το όμοιας αρχιτεκτονικής εκκλησάκι του **Αγ. Παντελεήμονα**. Μαζί μας είναι και ο γραμματέας του Δήμου Σηπιάδος **Δη-**

μήτρης Γιαννακός. Με βατό χωματόδρομο και μέσα από πυκνή θαμνώδη βλάστηση φτάνουμε μετά από **6,3 χλμ.** μπροστά στις εγκαταστάσεις της μονής. Ο τόπος είναι πολύ ειδυλλιακός, μια γλυκύτατη κοιλάδα σε υψόμετρο 150 μέτρων, χαμένη μέσα στη φύση, μακρινά από κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα.

Ένας ψηλός, ισχυρός τοίχος περιβάλλει τη μονή. Η ξύλινη αυλόθυρα είναι βαριά, με δεκάδες μεγάλα πλατυκέφαλα καρφιά. Για το άνοιγμά της επιστρατεύει ο Δημήτρης ένα τεράστιο χειροποίητο κλειδί, σαν κι αυτά που ανοίγαν άλλοτε τα παλιά αρχοντικά, τους πύργους του Μεσαίωνα. Πίσω από την αυλόθυρα αποκαλύπτεται ο πλακόστρωτος αύλειος χώρος της μονής με το πηγάδι, τα λουλούδια και τα δέντρα, το καθολικό, τις βοηθητικές εγκαταστάσεις και τα κελλιά. Το καθολικό είναι βυζαντινού ρυθμού, μονόχωρο και λιτό, με ελάχιστα ζωγραφικά μοτίβα στο εσωτερικό του τρούλλου.

Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει εξωτερικά το καθολικό, με τις εκκλησιαστικές λι-

Το παλιό πηγάδι στον αύλειο χώρο της Μονής εξακολουθεί να έχει νερό. (Δεξιά) Ένα από τα λιθανάγλυφα του Ζουπανιώτη γλύπτη Σπύρου Μίλιου, στο εξωτερικό τμήμα του ιερού. Η αρτιότητα της κατασκευής και η λεπτομέρεια θυμίζουν κέντημα.

θανάγλυφες διακοσμήσεις του Ζουπανιώτη γλύπτη **Σπύρου Μίλιου**. Είναι τέτοια η λεπτοδουλειά του καλλιτέχνη τόσο στην κητορική επιγραφή όσο και στις παραστάσεις του κυρού του ιερού, που μοιάζει με αληθινό κέντημα σε μάρμαρο. Ο Βολιώτης μάλιστα λαογράφος **Κίτσος Μακρής** ανέφερε το 1958 εγκωμιαστικά ότι «.. σημαντοποίηση, έντονη διακοσμητική διάθεση, έξαρση του κυρίου θέματος και τεχνική αρτιότητα συγκεντρώνονται στα λαϊκά αυτά ανάγλυφα».

50 μόλις μέτρα έξω απ' τη μονή ρέει το πλατανοσκέπαστο ρέμα «**Αξυλίθρα**», που μετά από 2,5 περίπου χλμ. καταλήγει στην παραλία της **Πάλης**. Ακόμα κι αυτή την άνυδρη εποχή εξακολουθεί να τρέχει, ενώ την περίοδο του χειμώνα κατεβάξει πολύ νερό. Στις λάσπες του διακρίνονται ίχνη αγριογούρουνων, ενώ δεν λείπουν οι νεροχελώνες και τα χέλια.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεορά ευχαριστούμε τον **Χρήστο Φώτου** και την **Ελένη** για την μοναδική τους φιλοξενία

στον «Ξενώνα των Χρωμάτων» αλλά και για την ολόπλευρη στήριξη του έργου μας.

Ευχαριστούμε επίσης τον καφετζή **Μανώλη Φορλίδα**, αστείρευτη πηγή πληροφοριών για τον Λαύκο, τον Δημ. Σύμβουλο **Στάθη Χαράνα**, τον **Δημήτρη Γιαννακό**, τον **Στάθη Σφονδυλιά** και τον **Paul Mayer**, Πρόεδρο Συλλόγου Φίλων Καλντεριμιών Ν. Πηλίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γιάννης Κίζης, «ΠΗΛΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΑ», εκδ. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΤΒΑ, ΑΘΗΝΑ 1994.

- Δημήτρης Ε Λαμπαδάρης, «Γενnéθλια γη ο ΛΑΥΚΟΣ», ΑΘΗΝΑ 1996

- Κώστας Λιάπης, «ΠΗΛΙΟΝ ΟΡΟΣ», ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΗΛΙΟΥ, ΖΑΓΟΡΑ 2001.

- Νίκος Χαρατσής, «ΟΔΗΓΟΣ ΠΗΛΙΟΥ ΓΙΑ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΕΣ» Β' εκδ. ΕΚΔ. «ΓΡΑΦΗ», ΒΟΛΟΣ 1995.

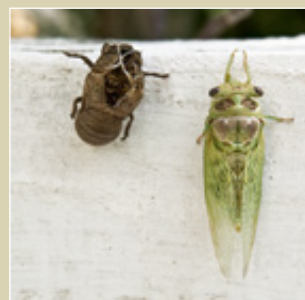
ΤΟ ΕΚΔΥΜΑ ΤΟΥ ΤΖΙΤΖΙΚΑ

Πασίγνωστο, από τον ήχο που εκπέμπει, έντομο της οικογένειας των τεπιγιδών, το τζιτζίκι γίνεται αισθητό κυρίως από τον ήχο του τις ζεστές καλοκαιρινές μέρες. Τα είδη του είναι πολλά, εμείς όμως γνωρίζουμε εδώ περισσότερο ένα, τον **τζιτζίκι τον πληβείο**. Ζει στα δέντρα και δύσκολα διακρίνεται, έτσι όπως είναι προσκολλημένος πάνω στα κλαδιά.

Ο τζιτζίκας τρέφεται με τη λύμφη των βλαστών, τους οποίους τρυπά με μια ειδική προβουκίδα, που μοιάζει με έμβολο. Η θηλυκιά γεννά τα αβγά της μέσα σε τρύπες, που κάνει πάνω στους μαλακούς βλαστούς. Αυτό γίνεται κατά τον Ιούλιο ή τον Αύγουστο. Από τα

αβγά βγαίνουν οι προνύμφες, περίπου στο τέλος του καλοκαιριού, οι οποίες κατεβαίνουν από τα δέντρα, κάνουν τρύπες μέσα στη γη, κοντά στις ρίζες κι εκεί μπορούν να ζήσουν και τέσσερα χρόνια (αλλού 17 ή 13 χρόνια), μέχρι που να μετατραπούν σε κανονικές νύμφες.

Στην τελική φάση τους ως νύμφες, κατασκευάζουν ένα τούνελ εξόδου και βγαίνουν στην επιφάνεια. Έπειτα σκίζουν το δέρμα τους σ' ένα κοντινό φυτό για τελευταία φορά και ξεδιπλώνουν τα φτερά τους ως ενήλικα τζιτζίκια. Τα εγκαταλειμμένα δέρματα παραμένουν προσκολλημένα ακόμα στο φλοιό των δέντρων. Στη φωτογραφία βλέπουμε ένα τζιτζίκι στη μοναδική στιγμή της

μεταμόρφωσής τους.

Ο τζιτζίκας είναι κουφός! Αυτό απέδειξε ένας δήμαρχος του Μαγδεμβούργου τον περασμένο αιώνα, πυροδοτώντας ένα κανόνι κάτω από ένα πλατάνι της πλατείας πάνω στο οποίο τερτίζαν χιλιάδες τζιτζίκια, χωρίς εκείνα να σταματήσουν από τον εκκωφαντικό κρότο.

Πηγές: www.livepedia.gr, www.wikipedia.gr

Τμήμα από τον χάρτη ΠΗΛΙΟ 1 : 50.000 των Road Editions.

ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΛΑΥΚΟΥ:

ΑΠΟ ΒΟΛΟ: 48 χλμ.
ΑΠΟ ΘΕΣ/ΚΗ: 260 χλμ.
ΑΠΟ ΑΘΗΝΑ: 360 χλμ.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΛΗΣΗΣ **24230**
ΔΗΜΟΣ ΣΗΠΙΑΔΟΣ: 660050
ΙΑΤΡΕΙΟ ΛΑΥΚΟΥ: 65275
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΛΑΥΚΟΥ: 66044
ΚΕΝ. ΥΓΕΙΑΣ ΑΡΓΑΛΑΣΤΗΣ: 54611
ΠΥΡΟΣΒ. ΑΡΓΑΛΑΣΤΗΣ: 55199
ΜΟΥΣ. ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ: 6974 451186

Υπάρχει βενζινάδικο και μηχανήμα
ΑΤΜ PROBANK στην κεντρική
πλατεία Λαύκου.

ΔΙΑΜΟΝΗ

ΞΕΝΩΝΑΣ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ
24230 65225, 6979 547793
www.fotuarthotel.gr/
Αρχοντικό «ΠΑΡΙΣΗ» **24230 65856**
www.archontico-parisis.com
Αρχοντικό «ΓΑΛΛΗΝΗ», **24230 65550**
Αρχοντικό «ΚΤΕΝΑ», **24230 65562**
Διαμερ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, **24230 66088**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

— Το κυριότερο μονοπάτι
από τον Λαύκο στη Μηλίνα.